

DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., za četrt leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Petdeset let po trnjevi poti.

I.

Prav tako, kakor se ozre popotnik dospelši na vrh gore, nazaj na pot, katero je prehodil z velikimi napori in težavami, oziramo so letošnje leto Slovenci po naši težavni poti borbe za naš obstoj in naše pravice, katero nam je bilo sojeno hoditi zadnjih petdeset let.

Nad tisoč let je bilo preteklo, odkar so bili izgubili Slovenci svojo politično samostalnost. V teku tisočletja jih je zadela izguba za izgubo; sovražni sosedje prilastili so si polovico slovenskega ozemlja; omejujoč ozemlje in krčec število naroda, krčili so nam tudi pogoje narodnega bitja, politične samostojnosti in samostojnega duševnega življenja. Ostanek naroda, jedva pol drugi milijon, je bil razkasan na razne pokrajine, obstoječe še dandanes in tako ohromljen v vsakem oziru. Posledice te politične razkasanosti in onemoglosti bile so pa tudi zares žalostne. Tuje plemstvo, raznarodjeno meščanstvo, slovenskega jezika čisto nevede duhovništvo, vse to je vplivalo na našega kmeta in na ves slovenski narod s tako silo, da je s časoma malo ne popolnoma pozabil na se, na nekdanjo neodvisnost in skupnost svojih očetov, da je živel tako rekoč le od danes do jutri, in še to po milosti drugih. Na drugi strani se je privadil tisti hlapčevski ponižnosti in nezaupljivi mrzkosti v občevanju s tujci, katera se nas neredko še dandanes drži, in katero pezo na našem značaju nam tako radi očitajo nasprotniki.

Tako je bil zanemarjen, tlačen in pozabljen naš narod do važnega leta 1848. To leto vzdignila se je skoro vsa civilizovana Evropa zoper svoje trinoge in izsesalce. Tudi v Avstriji priki pel je gnev tlačenih narodov do vrhunca, stebri starega „reda“, kakor so bili Metternich, Kolowrat, Sedlnicki in nekteri člani vladajoče hiše, jeli so se majati in podirati. Huda ekonomična kriza,

pomanjkanje zaslužka, revščina v delavskih krogih in draginja živila; potem nemogočnost starega vladstva s svojimi obupnimi, naravnost v propast tirajočimi naredbami in drakoničnimi presledovanji slehernega samostojnega gibanja; naposled narodnostno vprašanje — vse to je provzročilo ono krizo, katero so bistrovidnejši državniki in politiki že dlje časa pričakovali kot neizogibno posledico. Nemci, Francozi, Lahi, Poljaki in v nekem oziru tudi Mažari delovali so že malo ne celo prvo polovico tega stoletja javno in na skrivnem za zjedinenje, neodvisnost in samostojno upravo. Njih ideje razširile so se tudi med avstrijskimi narodi in so našle oduška končno v onem protestu, katerega nazivamo vstajo leta 1848. (Dalje sledi.)

Jezikovni zakon v državnem zboru.

Dolgo prorokovana in težko pričakovana razprava o zakoniti ureditvi jezikovnega razmerja v naši državi se je pričela. Brez temeljitih programov za to razpravo, brez operacijskega orodja prišle so razne stranke državnega zbora k prvi seji v tej zadevi, ker je hotela vsaka slišati izjavo vlade po ministerskem predsedniku Thunu, ne vedeč, bo li ta krpal star jezikovni stvor, ali ga bo paral in mu postavil nov temelj.

Prišel pa je tudi Thun brez instrumentov, tedaj: krpali bomo, v kolikor ne bodo branili Nemci, da ta historični kip ne zgubi starinske svoje vrednosti. Tu pa se je pokazal grof Thun kakšen večak diplomatičnih živcev da je. Govoril je mnogo, govoril laskavo na desno in levo, žel tudi od leve in desne priznanje, ko pa je skončal, vedela je desnica, vedela je levica svoje želje, nobeni pa ni bilo jasno, kaj dejansko misli ter želi vlada — v tej kritični zadevi. Vendar se zdi, da je nemška levica imela mnogo več povoda k odobravanju, nego Slovani, vsaj je

rekel Thun, da smatra vlada za načelo pri ureditvi enakopravnosti duševno stanje, kulturno stopinjo poedinega naroda, kar bi se dalo raztolmačiti z jasnimi stavki: vlada hoče še na dalje čelati razliko med oboževanimi svojimi otroci in duševno zanemarjenimi pastorki.

Med drugimi stvarnimi izjavami iz tega ministerskega govora objavljamo:

„Pri razvitju vladnih načel v tej veliki debati ne bodem se oziral le na jezikovno vprašanje, temveč tudi na občni politični položaj, na kateri vplivajo dandanes v prvi vrsti narodnostne borbe. Dočim postavljajo narodne stranke narodnostne težnje v ospredje, so za vlado narodnostne želje le jeden del njene naloge, kajti nje je imeti pred očmi skupni blagor, duševne in gnotne koristi vseh dežel, vseh narodov cele države.

Doslej smo imeli za sodno postopanje posebne določbe in splošna načela člena 19. drž. tem. zakonov, jezikovnih zakonov ni bilo. Vlade so dosedaj menile, da sme jezikovno vprašanje reševati edino le izvrševalna oblast. V zadnjem času so se ti nazori premenili, tako, da je že moj prednik baron Gautsch izdal le začasne jezikovne naredbe za zakonito vravnavo. Jaz pa izjavim naravnost, da hočem zakonito uredbo.... Pozdravljam torej predlog, da se izvoli v ta namen poseben odsek, jaz obljubim pri obravnavah svoje resno delovanje. Razgovarjati se bode treba (v odseku) o načelih gledé varstva manjšin v posameznih deželah in gledé uredbe ljudskega šolstva v jezikovnem oziru.

Treba se je najprej zjediniti o temeljnih načelih; nikakor se ne da jezikovno vprašanje zjediniti z zakonom, kojega je sklenila večina, kateremu pa se upira manjšina. Vlada želi, da bi bil odsek permanenten, da bi se delo prej dovršilo. Jezikovni naredbi z dne 5. aprila sta razveljavljeni, ker nista bili primerni razmeram dežele.“

LISTEK.

Nekoliko besedij o „Slovenski Matici“.

I.

Kar je za preprosti narod „družba sv. Mohorja“ to je slovenskemu razumništvu: „Slovenska Matica“.

„Slovenska Matica“ izdala je za leto 1897 sedem knjig, katere so društveniki dobili za bora dva goldinarja. In te knjige! — Njih vsebina, a tudi njih oblika mora zadovoljiti vsakogar.

Žal je lahko tistim, ki niso člani „Slovenske Matice“; kajti za ta denar tako književno darilo, to ni kar si bodi!

Ako hočeš sedaj te knjige kupiti, te stanejo po prodajalni ceni 4 gld. 10 kr., tedaj polovico več, kot pa društvenike.

Hočemo v sledečih stvkih navesti vsebino teh knjig, a nikakor ni namen natančneje jih oceniti; kajti ocenjevali jih bodo strokovnjaki — in ker natančna ocena tudi manj zanima cenjene naše čitatelje.

Pred nami na mizi ležijo te knjige in sicer:

1. Letopis za leto 1897.
2. Slovenske narodne pesmi, III. snopič.
3. Slovenska zemlja II. del Samosvoje mesto Trst in mejna grofija Istra II. snopič.
4. Zgodovina slovenskega slovstva III. del II. zvezek.
5. Zabavna knjižnica X. zvezek: Trojka povest.
6. Knezova knjižnica IV. zvezek.
7. Električna, nje proizvajanje in uporaba I. del.

Oglejmo si pa sedaj te knjige nekoliko natančneje:

I. Letopis „Slovenske Matice“ za leto 1897. Uredil Anton Bartel. Založila in izdala „Slovenska Matica“. V Ljubljani. Natisnila „Narodna tiskarna“ 1897. Cena po knjigarnah 1 gld. Stranij 338.

To je naslov prvi knjigi, katere že elegantna zunanost nam ugaja, a tem bolj mora nas zanimati njena vsebina. V tem „Letopisu“ je pet večjih sestavkov, deloma zgodovinske, deloma pa estetične vsebine.

„Črtice o naši domovini pred prihodom Slovencev.“ Spisal dr. Fran Kos (1—38).

Pisatelj nam razjasnuje, kake so bile naše dežele v zemljepisnem oziru — predno so jih posedli naši predniki „Stari Slovenci“. Dr. Kos

je namreč mnenja, da so Slovenci prišli še le v šestem stoletju (p. Kr.) v sedanje bivališče Slovencev in popisuje v tem spisu: 1. pokrajine in njih meje; 2. ceste in 3. topografijo naših krajev v omenjenem stoletju.

To temeljito razpravo bode rad čital ne le zgodovinoslovec, ampak vsakdo, ki se zanima, kaka je bila naša domovina za časa Rimljanov.

„Ivan Vajkard Turjaški“. (1615—1677). Spisal Ivan Steklasa, (39—112) imenuje se drugi spis v tem „Letopisu“.

Ivan Steklasa je čitatelj „Letopisa“ dobro znan pisatelj; kajti skoraj vsako leto nam popisuje tega ali onega hrabrega vojščaka slovenske krvi, ki se je bojeval s krutimi sovražniki naše vere — Turki. Letos nam pa podaja marljivi profesor življenje Ivana Vajkarda Turjaškega. Ta plemenitaž vstopil je v državno službo, kjer je zelo napredoval ter se celó povzpел do ministerskega stola. Bil je minister cesarju Leopoldu I. Toda hrepenel je po vedno višjih časteh in želel je postati tudi kardinal. Vendar ta njegova želja se mu ni izpolnila — kajti pregnali so ga iz cesarskega dvora, kjer je užival toliko časti in slave. Sreča je opoteča!

Tako in podobno je govoril grof Thun v imenu vlade, gotovo dobrohotne in previdne besede, iz katerih si je lahko vsaka stranka po svoje tolmačila vladno naklonjenost, pogreša se le načrta, kako si misli vlada to vzajemno in mirno delovanje, ako že naprej pove, da bo pri tem odločilen tudi sedajni in zgodovinski napredek poedinega naroda, da nima večina ničesar odločevati, kar manjšini ne ugaja. Mar li ne ve kaj ugaja vse dosedajni nemški manjšini: odstranjenje obstoječih naredb, proglašenje nemškega jezika državnim jezikom, sicer pa — obstrukcija! Naj li slovanska večina tudi v to privoli, da bo delovanje vzajemno, vspeh zagotovljen? Skoraj vse nemške stranke so se zjedini, da se vdeležijo debate v odseku, a to le potem, ko so Gautscheve jezikovne naredbe odpravljene. Poznamo njih nakane! Kakor hitro bi se to zgodilo, minil bi jih sedajni strah, češ, hvala Bogu, da smo se tega strašila odkrižali; sedaj pa le previdno, kakor se kdo oglasi proti prvotni prevladi nemštva, tedaj pa hrup in ropot — obstrukcija oživljena!

Na to sme desnica računati ter ničesar opustiti, dokler ji ni kaj boljšega zajamčeno; sedaj imamo nekaj, potem pa zopet — nič.

Kako razumejo Nemci stvarno, vzajemno in mirno razpravo pokazal je takoj prvi govornik — a to jeden na glasu najpravičnejših, knez Lichtenstein. Ta knez zavzemal se je še pred nekaj leti za opravičene zahteve Čehov, a kako govori pa sedaj! V svojem daljšem govoru kvasil je le o „samovoljnih brezpotrebni novotarijah Slovanov“, osobito Čehov.

Nemškega dijaka ne sme se baje iz državnih temeljev siliti učiti se slovanskega jezika (kako da se pa sme siliti slovanskega k nemščini?) in ako ima tudi talent za učenje jezikov, priučil se bo k večjemu kakega romanskega, ker ima podlago iz latinščine. (Res čudno! Ne bi si pa dobil Nemec ravno te korenite podlage za slovanski jezik, ako bi se istega moral takoj na gimnaziju obvezno učiti? Vsaj tudi Slovan ne prinese na svet v glavi „nemških korenin“, a vendar se mora tega tujega jezika temeljito priučiti, ako hoče v državnih službah tekmovati z nemškim „prvorojencem“).

Ko hoče govornik dokazati, da imajo slovanski jeziki, osobito še češčina izvanredne težkoče za Nemca, zakričal je Wolf nepremišljeno: „Glavna težkoča je v tem, ker so nam slovanski jeziki zoprni!“ Dobro, mi Nemce ne bomo sili, da se jim priljubi naše narečje, a naj si pa ti zaslepljenci nikar ne domišljajo, da je nam posebna sladkost hrustati za nas okorno nemščino. Zaključek knezove kolobacije, katero so posebno češki poslanci pošteno okrcali, pa je bil znani „cetero autem censeo“: nemščina je kot državni jezik brezpogojno potrebna.

Omenjali smo tega govornika, ker nam je bil svojedobno znan kot razsoden poznavalec avstrijskih razmer, a ga je sedaj žalibože že tudi

ošinil duh Wolfove trme; kaj sta za njim Funke in Schönerer kvasila, ki sta vpletala v svoje govore le Wilhelma in Bismarcka, ki sta izjavila, da hočeta zaničevalno obrniti hrbet vsaki slavnosti vladarjevega jubileja, — ni vredno posluha.

Govorilo bo pač še veliko podobnih kričarjev, ne iz namena za sporazumljenje, nego iz prirojene nakane izzivati desnico, grditi vladno in prezvišeno vladarsko hišo ter zaprečiti vsako plodno delo.

Razmere pri železnicah.

Mi Slovenci smo uboge pare. Privadili smo se tekom časa tako vsakovrstnim krivicam in nezakonitostim, da jih skoro že ne občutimo več. Močno se nas mora dregnuti, predno se ganemo in postavimo v bran. Kadar imamo opraviti z železnicami ter njihovimi uradniki in uslužbenci, menimo nehoté, da se moramo posluževati nemškega jezika, če ga znamo, ali pa se podvreči vsakovrstnim psovkam in neslanim opazkam. Koliko bi jih mogli povedati takih skoro neverjetnih dogodb, kolikokrat so že romale pritožbe o uradnikih in službenikih na višja mesta, pa kdo se zmeni za nas Slovence, kadar se gre za to, da bi se nam podelilo, kar nam je že v osnovnih zakonih slovesno obljubljeno in zajamčeno.

Pustimo na stran vse rekriminacije in taranje, potegnimo se vsi kot jeden mož za jednakovnost tudi pri železnicah in zahtevajmo odločno odstranjenje dosedanjih krivic; naše poslance pa pozivljajmo, da vporabijo na pristojnem mestu v tem oziru nemudoma ves svoj vpliv in vsa zakonita sredstva posebno:

1. Da se na postajah vseh železnic vodečih po slovenskem ozemlju uvedejo nevtogoma tudi slovenski napisi.

2. Da bodo tudi vsa naznanila na postajah in tiskovine slovanski pisane, oziroma tiskane.

3. Uradniki in drugi uslužbenci morajo biti slovenščine v govoru in pisavi popolnoma zmožni in se je morajo brez obotavljanja in posebnega zahtevanja posluževati.

4. Dohode vlakov in druga slučajna pojasnila javljati je občinstvu tudi v slovenskem jeziku.

5. Sprevodnikom je strogo prepovedati, nadlegovati potujoče občinstvo, večje samo slovenščine, z nemščino in je za hrptom celo zmerjati in smešiti zavoljo neznanja nemškega jezika (dokazov na razpolago).

6. Postaje po slovenskem ozemlju naznanjati je tudi v slovenskem jeziku, zlasti je klicati odhod vlaka v obeh deželnih jezikih.

7. Uradnikom je strogo prepovedati, da ne kažejo o vsaki priliki svoje mrznje do Slovencev poslužujočih se železnice, posebno pa se naj od strani gorostasna neumnost in norčevanje iz slov. popotnikov kakor je: „Von Spielfeld bis zur krainerischen Grenze ist die Dienst- und Verkehrssprache deutsch, sonst geht's mich nichts an, sie müssen deutsch reden.“

8. Uradnike in služabnike slov. narodnosti, koje se osobito mlade uradnike, nalašč namešča na postajah čisto nemškega ozemlja, kakor na Gornjem Štajarskem, Solnograškem, Tirolskem itd. naj se takoj zamenja z nemškimi činovniki po slovenskih postajah. Takih povsem ne-logičnih slučajev imamo na stotine. Kljubovanje našim željam na jedni strani ter stremljenje za političnimi nakanami na drugi strani, je tako postopanje železniških uprav. Narodno zavedajoče se slovenske uradnike mislijo med izključno nemškim prebivalstvom ohladiti, izneveriti, kar se jim žalibože često posreči, a nemški činovniki so po svojem oholem postopanju napram slovenskemu prebivalstvu baje najboljši pionirji nemške kulture.

9. Razven obratnega osobja gledati je osobito na prste uradnikom in uslužbencem pri tovarno oddajnih in prejemnih zalogah, ker baš s temi pride naše ljudstvo največ v dotiko. Koliko zbadanja, koliko odurnosti imajo čakalci od teh domišljavih uslužbencev za tistimi malimi okenci slušati, če se jih ne nagovori dovolj ponižno, če ni potrdilo na voznom listu po njih volji, ali če je vozni list pisan slovanski. Uradniki pri teh oddelkih večji imajo biti slovenščine, morajo rabiti isto v govoru s slovenskimi strankami, a to vsaj v uradniški dostojnosti, ako že vljudnosti ne poznajo.

10. Sprejemati je tudi le slovensko pisane vozne liste, ter oddajati slov. strankam obvestila (aviso) na take, izpolnjene slovanski.

Vse slovenske občine in vsi vplivni činitelji se pozivljajo nujno, da se pridružijo nemudoma tem opravičenim zahtevam in s poslanci vred ne odjenjajo poprej, dokler se nam povsem ne ustreže.

Celjske novice.

(„Posojilnica v Celji“) imela je lansko leto 2839 689 gl. 44 kr. prometa. Hranilnih vlog se je uložilo 708 920 gl. 26 kr., vzdignilo pa se je 704 584 gl. 38 kr. Posojil se je izplačalo 160 854 gl. 90 kr., vrnilo posojil pa 115 651 gl. 37 kr. Čisti dobiček je znašal 13 366 gl. 67 kr. Rezervni fond znaša že 116 461 gl. 93 kr.

(Okrajni šolski svet celjski) je v svoji seji dne 2. t. m. vzel na znanje vladne dopise in vladno zdravstveno poročilo o šolskih poslopih tega okraja, pregledal račune nekaterih krajnih šol svetov, rešil nekaj pritožb ter priporočal nekega učitelja, da se mu podeli starostna doklada, sklenil, da se dež. šol. svet prosi, da priskrbi avtentično slovensko prestavo učiteljskih priseg.

(Učiteljske premembe v celjskem okraju.) Za nadučitelja v Teharje imenovan je celjski rojak g. L. Šah (dosedaj v Trbovljah), za učitelja v Št. Peter g. R. Vrečer iz Griž; gosp. G. Potočnik v Petrovčah dobil je zarad bolehnosti dopust, nadomestuje ga mariborski učiteljski kandidat g. Jos. Peitler; ravno tako dobil je g.

Steklasi zna pisati jako zanimivo in čitajoč omenjeno razpravo, zdi se ti, da imaš pred seboj kak roman.

Iz tega spisa pa ne zvemo samo življenje in delovanje Turjaškega, ampak celo zgodovino cesarskega dvora za vlade cesarjev Ferdinanda III. in Leopolda I.

„O jedru tragedije in dramesploha“. Spisal dr. Janko Pajk (113—146). Pisatelj pravi v uvodu: „Namenil sem se, nekoliko svojih in tujih estetičnih opazk priobčiti slovenskemu občinstvu, posebno našim mladim nadopolnim dramatikom, kateri čutijo moč in ogenj v sebi, poizkusiti svoje peroti v dramatičnih igrach, bodisi kot pisatelji, bodisi kot igralci. Pa tudi naše učenjake utegne zanimati spis, kateri seza, dasi večidel v izgledih in v priličnih opombicah spisan, v podlago estetike in poetike.“

„Francoska ljudska šola na Kranjskem“ J. Vrhovec (147—161). Ko so leta 1809 privreli Francozi tretjič na Kranjsko, so tam ostali do leta 1813. Vpliv Francozov na tedanjo šolo popisuje pisatelj v tej zanimivi razpravi in sicer čitamo najpoprej koliko je bilo na Kranjskem ljudskih šol ob prihodu Francozov, kateri predmeti so se učili in kako so učitelje plačevali. V drugem glavnem delu popisuje pi-

satelj ljudske šole uravnane po francoskem učnem načrtu. V teh šolah poučevalo se je vse bolj na podlagi materinščine nego prej.

„Jan Kollár“. Napisal dr. Murko, II. del: Njegova dela (162—224). — V „Letopisu“ za leto 1894 popisal nam je dr. Murko življenje Kollárjevo, a v tem „Letopisu“ nas seznanja pisatelj z raznimi deli tega imenitnega vzajemnega Slovana.

Posebno dijakom bi priporočali naj pazno prečitajo ta spis.

Tem sestavkom sledi: „Biblijografija slovenska“. Slovensko knjižstvo od 1. jan. do 31. decembra 1896. Sestavil R. Perušek.

Pod tem zaglavjem so navedeni naslovi vseh v omenjenem času v slovenščini izšlih časnikov, knjig, tiskovin večje važnosti itd.

Od strani 261 naprej je „Letopis Slovenske Matice“. Sestavil E. Lah. Tukaj čitamo: „Poročilo o delovanju „Slov. Matice“ v dobi od 1. grudnia 1896 do 30. listopada 1897“ nadalje, „Računsko poročilo“, „Poročilo o društveni knjižnici“, „Upravništvo „Slovenske Matice“ za leto 1897/8“, „Imenik vseh društvenikov“, itd.

II. „Slovenske narodne pesmi“. Uredil dr. K. Strekelj. Izdala in založila „Slo-

venska Matica“. V Ljubljani 1897. Natisnila tiskarna R. Milica. III. snopič (Pola 25 b — 37). Cena 60 kr.

Ta knjiga nam prinaša — kot tretji zvezek — nadaljevanje „Pripovednih pesmi“ in sicer številke 359—629.

Večinoma so pesmi tega zvezka legendarnega značaja.

III. Slovenska zemlja. II. del. Samosvoje mesto Trst in mejna grofija Istra. Prirodosnanski, statistični, kulturni in zgodovinski spis (12 podob in 1 načrt). Spisal S. Rutar, c. kr. gimnazijalni profesor. II. snopič. Ljubljana 1897. Izdala „Matica slovenska“. Natisnila J. Blasknikova tiskarna. Cena 50 kr.

Letošnji snopič tega izbornega dela obsega kulturni in zgodovinski opis Trsta in Istre. Najpoprej razpravlja pisatelj o duševni naobrazenosti in to: o šolstvu in znanstvenih zbirkah, o dobrodelnih zavodih, društvih in časnikih, o narodni prosveti, o narodni noši in o narodnih svojstvih. Nadalje je pogled tržaške in istrske zgodovine.

Posebno zanimivo je čitati odstavek „Narodna noša in narodno svojstvo“.

(Dalje prihodnjič.)

J. Stukelj v Svetini petmesečni dopust, nadomestuje ga g. Iv. Pilič, učitelj v Prožinu; gđ. Her. Lapajne, podučiteljica v Št. Juriju, se je službi odpovedala, na njeno mesto je prišla gđ. M. Sket iz Novceckve; kot pomožna učiteljica v Teharjih deluje gospa Olga Schwagel iz Štor; g. Fr. Auernik postal je podučitelj na zasebni šoli v Štorah.

(„Diana“ kopališka zadruga v Celji) ima občni zbor v soboto dne 14. maja t. l. ob 8. uri zvečer v čitalničnih prostorih. Na dnevnem redu je: 1. odobrenje letnega računa, 2. volitev načelstva, 3. volitev računskih pregledovalcev, 4. sl. čajnosti. Zadržniki se vabijo k obilni udeležbi.

(Klub biciklistov „Celjskega Sokola“) priredil je preteklo nedeljo, dne 1. majnika t. l., skupen popoldanski izlet na Vransko, kjer se je udeležil koncerta ondotnega pevskega društva. O napredku klubov nam je najboljši dokaz, da smo že pri tem prvem letošnjem skupnem izletu našli 20 kolesarjev.

(„Celjski Sokol“) priredi, kakor smo v zadnji številki že na kratko omenili, prvi letošnji izlet v Št. Jur ob juž. žel. in sicer dne 19. rožnika t. l. Izlet se vrši skupno s „Celjskim pevskim društvom“, katero poleti v prijazni Št. Jur s „Sokoli“ korporativno. Pričakovati je, da se ob lepem vremenu pridruži tema dvema vrlo delujočima narodnima društvima prav mnogo celjskega in okoliškega narodnega občinstva, da tako srečno zapričemo venec letošnjih izletov ter se v prijateljski družbi in v neprisiljeni zabavi vsaj nekoliko otresemo okuženega mestnega zraka. Čujemo, da snujejo vrli narodni šentjurčani ter mile nam šentjurčanke obširne priprave za ta dan ter smo prepričani, da bode ta izlet eden najlepših v kroniki celjskih narodnih društev, ktera so si baš v pretečenem letu iztekla za razvoj narodne probuje zlasti med širšimi sloji spodnještajerskega slovenstva v vsakem oziru spoštovanja vrednih zaslug. Naj bi nam bili torej dosedajni vspehi v spodbudo k krepkemu, neomahljivemu delovanju za narodno napredni razvoj štajerskega slovenstva, katero mora dospeti, če nas bodo podpirali povsod in v tistej meri, kakor zaslužimo, tudi merodajni faktorji, do one veljave ter do onega viška, ktere ga imajo zapisanega na svojih praporih vsa slovenska društva, ter kateri naj bode potem temelj mirnej in srečnej bodočnosti slovenskega življa ne le na Spodnjem Štajerskem, nego v vseh po Slovencih obljudenih kronovinah. V to pomozi Bog!

(Tožba zoper državno upravo.) Zanimati zna marsikoga, kako se mora celo državni erar le s težkočo prisiliti, da usliši zakonite terjatve. Vdeležencem sokolske ustanovne slavnosti v Celju je gotovo še v spominu, kako razbojniško je navalila nemškutarska sodrga iz „Waldhausa“ na mimoidoče goste, kako sta se od nasprotne strani pognala v Savinjo dva orožnika, videča nevarnost. Eden teh vestnih orožnikov bil je sedajni obč. tajnik na Teharjih g. A. Presker, ki se je tačas pri bređenju vode prehladil ter nevarno obolel. Ker ni bil več sposoben za orožništvo, odpustili so ga, ne da bi mu pripoznali najmanjšo pokojnino, in vendar določuje zakon delno pokojnino za vsak slučaj onemoglosti vsled službe. G. Presker pričel je tožbo proti državnemu eraru ter dobil baš sedaj — po preteku 6 let — razsodbo upravnega sodišča, ki mu pripozna 200 gld. letne pokojnine in 600 gld. odpravnine enkrat za vselej po zakonitih določbah. Tedaj niti vlada ne stori svoje dolžnosti iz lastnega nagiba, nego se pusti k temu prisiliti z obtožnico.

(Kdo nas vse že sme izzivati?) Zjutraj 1. majnika, v času, ko je naše ljudstvo prišlo iz cerkve, podil je postiljon topliške pošte v Dobrni z „frankfurtarcami“ okrašenim poštanim vozom po ulicah, a to seveda le z „mirnim“ namenom, da si mu je cesta na pošto v predmestju. Čegavo maslo je bilo to našemljenje, še ne vemo, da hlapcu vozniku ni to v glavo padlo, je gotovo; — revež najbrže niti znal ni, kaj pomenjajo zastave na vozu — vprašati imamo le vodstvo dobrnske pošte, jeli cesarski javni zavod in zavoda služben voz za maskarade in parade celjski fakinaži? Kako se to strinja s cesarskim grbom, ki krasi voz? Celjska sodrga je tulila in

drvila za poštanim vozom baš kakor za — afrikanjskim dromedarom. Povdarjamo, da se je priredilo to 1. majnika, ne pa — 1. aprila!

Poštne zadeve.

Slovenci, na branik za svoj jezik in narodnost!

Slavnima občinskima uradoma Marija Gradec in Sv. Krištof priporočamo pogledati jedenkrat k c. kr. poštному uradu v Rimskih toplicah, kjer bode ta najšla od zunaj in znotraj urada samo nemške napise in samo nemški poštni pečat, o slovenskem jeziku tam ni duha ni sluha, kakor da so Rimske toplice na Nemškem ali celo na Pruskem. Kaj pa je ondi s slovenskimi vrednotnicami in tiskovinami? Občina Marija Gradec je bila vedno v slovenskih rokah, je slovensko uradovala, a slovenska zavednost tam vendar ni segla tako daleč, da bi se občinski odbor bil pobrigal za veljavo slovenskega jezika na poštah v Rimskih toplicah in Laškem trgu. Občina Sv. Krištof še je le pred kratkim sklenila slovensko uradovanje, torej upamo, da bode ta dve občini uležili vsaka za sebe slovensko pisano prošnjo visocemu c. kr. trgovskemu ministerstvu za slovenski poštni pečat, slovenske napise, slovenske vrednotnice in tiskovine na c. kr. pošti v Rimskih toplicah. Ne samo enakopravnost našega jezika, temveč tudi lepota Rimskih toplic zahteva, da se tam oskrbijo slovenski napisi. Tujci, ki prihajajo v poletju tja v velikem številu, naj že na pošti po napisih zvedo, da se nahajajo med slovenskim narodom, na lepej slovenskej zemlji, a tudi njihovi svojci doma naj zvedo iz poštne pečatov na pismih, ki jih dobijo iz „Römerbada“, da so to slovenske Rimske toplice. To vse velja v istej meri o c. kr. poštному uradu v Laškem trgu (kopališče), o katerem smo že poročali v 13. št. „Domovine“. Občina Marija Gradec je štela 1890. leta 2579 prebivalcev (sedaj 2600) a občina Sv. Krištof 4433 prebivalcev (sedaj 4480) in teh sedem tisoč Slovencev mora plačevati dačo, a nema pri svojih dveh poštah nobene jezikovne enakopravnosti! Slovenec se naj vendar že enkrat otrese tiste ozkosrčnosti, ki se zrcali v maloletnih nazorih: „Plačaj pa molči!“ Govorita vidva, slavna občinska urada Marija Gradec in Sv. Krištof pri vis. c. kr. ministerstvu ter bodita dobra tolmača zavednosti sedem tisoč Slovencev!

Glasi iz občinstva:

(Iz Šentpetra.) Vam je znano, g. urednik, da je bila naša občina skoraj do cela ponemčurjena. Zato se ni čuditi, da ima tudi naša pošta samo nemški pečat in na svojem vozu napis „St. Peter in Sannthal“. Kar se tiče druzega na pošti, je neka mešanica — vse v čast narodu!

Kar se tiče občinskega pečata, pa vedite, g. urednik, da še pri nas nemčurčki gospodarijo, ako smo jih Slovenci ravno pri zadnji volitvi čisto pod koš stlačili.

Ti pohlepneži se nemorejo odtrgati od občinstva in pa od svojih nemških pečatov.

(Pošta Slatina pri Rogatcu) kruši veljavo in enakopravnost slovenskega jezika. Pristavlja naslovom, ki imajo le slovensko ime zadnje pošte, svojevoljno še nemško z modro tinto.

Ali si je gospod poštar tako v skrbi za izročena mu pisma, izročene mu poštne nakaznice itd., da se „boji“ da bi ne prišle na svoje mesto? — Če je to, potem se naj gospod poštar le potolaži, ker za to je že poskrbljeno, da pridejo pisma tudi s samo slovenskimi krajevnimi imeni na svoja mesta. — To ga pač ne vodi, temveč s tem hoče: 1. zbadati in dražiti istega, kojemu je pismo (poštna nakaznica itd) namenjena, 2. pa hoče doseči, da bi poštanim uradnikom, skozi kojih roke gredo pisma, ne bilo treba vedeti slovenskih krajevnih imen, in 3. da bi ljudstvo privadil, da bi še nemško ime pošte pristavljali k slovenskemu, oziroma, da bi ne pisalo le slovenskih imen pošte, temveč še vedno, kot večinoma do sedaj, v obeh jezikih.

Tako postopanje pošte je zasramovanje slovenskega jezika, je očitno krušenje njega enakopravnosti. S tem zaničuje slovenščino, kot bi ne imela veljave pri pošti. Gospod poštar kaže s

tem, da je napolnjen prusaškega duha, da smatra naš mili slovenski jezik jezikom „manjvrednega“ naroda.

Slovenski narodnjaki rogaške Slatine, pazite na svojo pošto! — To pa bodi povedano vsem rodoljubom slovenskim! — Skrbite, da ne bode skrušil tak poštar enakopravnosti našega jezika, da bode imel vedno slovenske poštne vrednotnice itd. Ravno takim se nam je postavljati po robu, in braniti naše pravice.

Napisi slatinske pošte so tudi le nemški, isto tako je poštni pečat le nemški! Zakaj ne vložite prošnje za slovenski poštni pečat, ko vam je draga „Domovina“ podala celo obrazec takšne prošnje? Čemu trpite le nemške napise na pošti? — Ravno v takih krajih, kakor je Slatina, bi naj bili napisi slovenski, ker bi imel tedaj marsikateri tujec, ki pride v take kraje, več spoštovanja do nas in našega jezika!

Ne vklanajte se takim privandrancem! Oni so zavoljo nas tukaj, in ne mi zavoljo njih; če jim ni mari slovenskega jezika, pa se naj pobero v svoj „blaženi raj“, kjer jih ne bodo v oči bodla slovenska krajevna imena!

Nam pa bodi sveta dolžnost, da pišemo vsikdar le slovenske naslove. Nič ne dé, če ni takim „gospodom“ po volji; pismo pa bode prišlo in mora priti na kraj svoje namembe, če ravno ni pristavljeno nemško ime zadnje pošte.

Ako bi se še nadalje drznila slatinska pošta svojevoljno pristavljati slovenskim naslovom še nemško ime zadnje pošte, bomo se pa že oglašili kje tam višje in vedeli — potrebno ukreniti.

(Ormož.) Na oklic sl. „Domovine“ naznanjam, da pošta v Ormoži ima le eden slov. napis, ki se glasi: „Tukaj se ne sme kaditi!“ in več nič!

Pečat je samo nemški: „Friedau“. Vrednotnice in nekatere tiskovine ima dvojezične, a dobijo se le s silo, če se posebno zahtevajo. Poštne nakaznice se dobe tudi dvojezične — med tem ko so poštne sprejemnice (Postbegleitadresse) le nemške. Poštarica je pristranska slovenskim strankam, akoravno govori slovenski.

Na poštном vozu je nemški napis in listonoša ima kapo iz pruskiv barv (črno, rudečo in belo).

V področje te pošte spadajo občine: Hardek, Litmerk, Pušenci, Hum in Frankovci.

Poštna odpraviteljica je slovenska, a mora plesati, kakor ji poštarica zapoveduje.

Nobena občina, prav za prav noben občinski urad nima proste omarice — mora se za vsako uradno pismo iti v urad prosit, med tem ko imajo mestni uradi proste omarice z lastnim ključem v hodniku, kar je zelo praktično.

Občine bi želele poštne gluge, ki bi tudi njim raznašal pisma itd. po deželi.

Spodnještajerske novice.

(Imenovanje.) Cesar imenoval je finančnega svetnika Karola Lubec, višjim finančnim svetnikom pri graškem finančnem ravnateljstvu.

(Duhovniške premembe.) Nadžupnikom za Rogatec imenovan je č. g. Franc Šalamon, dosedaj mestni vikar na Ptuj; kot učni prefekt v dijaško semenišče v Maribor pride marenberški kapelan, č. g. Anton Korošec. V pokoj je šel č. g. Josip Rostaher, župnik na Zdolah, kamor pride za provizorja č. g. Alojzij Šoba, kapelan v Konjicah. Premeščeni so č. g. kapelani: Janez Grobelšek iz Pilštanja v Podsredo, Janez Jančič iz Galicije v Konjice, Anton Miklič iz Dobrne k Št. Vidu pri Šmarju in Josip Somrek iz Vojnika v Marenberg. Č. g. Janez Topolnik, duhovni pomočnik na Dobrni, postal je kapelan ravnotam. Č. g. Anton Aškerc, kapelan v Škalah pri Velenji šel je v stalni pokoj.

(Šolske vesti.) Razširili bodo šolo v Št. Vidu pri Šmarju v štirirazrednico, a jednorazrednico v Libojah pri Celji pa v dvorazrednico.

(IV. občni zbor) „Slov. kat. delavskega društva v Žalci“, vrši se v nedeljo, dne 8. maja t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni „pri kroni“ (Fr. Virant). Vzpored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Velečastiti gosp. dr. Ivan Ev. Krek poroča o državnem zboru. 5. Govor čast. gospoda J. Kržišnika o socialnem vprašanju. 6. Vpisovanje novih udov,

oziroma vplačevanje letnine. 7. Volitev novega odbora. 8. Razni nasveti. K obilni udeležbi vabi najprijazneje odbor.

(Pri Sv. Juriju ob Taboru) so imeli v nedeljo shod živinorejske in mlekarke zadruga. Prišlo je bilo veliko kmetov. G. Ivan Kač je govoril o namenu zadruga ter je nagovarjal navzoče k vztrajnosti in slogi. G. dr. Ivan Dečko iz Celja, je pojasnjeval zadružna pravila. Na to se je takoj vpisalo precej udov. Vsak ud plača 2 gld. vpisnine in 10 gld. deleža. Načelstvo in nadzorstvo se voli prihodnji teden! Bog daj, da bi začeto delo lepo vspevalo! Ob tej priliki pa bodi tudi gg. dr. Dečku in Iv. Kaču izrečena prisrčna zahvala za njiju trud!

(Urml je) dne 4. t. m. nanagloma g. sod. svetovalec Karol Trtnik, sodnik na Vranskem v 51. letu starosti. N. p. v m.!

(Pomladni koncert pev. društva „Vranska Vila“) vršil se je v nedeljo, dne 1. majnika, ob najlepšem vremenu. Poleg mnogobrojnega domačega občinstva udeležilo se je veselice tudi mnogo gostov iz Celja. Vse pevske kakor tudi godbene točke bile so vzprejete z živahnim odobravanjem. To mlado pevsko društvo, ki ima poleg mnogoštevilnega možkega zbora tudi lep venec čilih mladih pevk, imelo je ta dan tudi v materijelnem oziru dober vspeh, ker je občinstvo kaj pridno segalo po številkah srečolova.

(Ogenj.) V gornjegraškem okraju smo že zopet imeli požar. V nedeljo dne 1. majnika vnela se je med desetim opravičilo hiša Marka Krigl v Prihovi obč. Račica. Nagloma se je ogenj razširil, ter upepelil še jedno sosednjo hišo in jedno gospodarsko poslopje.

(Gornjesavinjske doline kolesarji,) kateri se nameravajo udeležiti osnovalnega občnega zbora „Kluba savinjskih kolesarjev“, ki bode — kakor je zadnja štev. „Domovine“ poročala — v nedeljo dne 8. t. m. pri Sadniku, naj se zbirajo v Mozirji v gostilni g. Alojz Goričarja. — Skupni odhod od tam bode ob pol 2. uri popoldne. Gornjesavinjski kolesarji, udeležimo se v polnem številu omenjenega zbora!

(V Višnjivasi pri Vojniku) bil je te dni za župana izvoljen g. Jos. Lipuš, kateri že 27 let nepretrgano tej občini županuje, gotovo lepo znamenje obče priljubljenosti vrlega narodnjaka.

(V Vojniku) narodna trgovina Brezovnikova od mesca do mesca napreduje ter se spopolnjuje z vsakovrstnim blagom. Dobijo se v tej trgovini tudi čisto slovenske razglednice za Vojnik, užigalice družbe sv. Cirila in Metoda ter nova Ciril-Metodova kava. Slovenci, segajte pridno po njej!

(Iz Št. Jurja ob juž. žel.) Naš krajni šolski svet popolnoma nemški uraduje. Na celem Spodnjem Štajerju menda ni kaj tacega. Obč. odbor, krajni šolski svet vse slovensko, vse uradovanje pa popolnoma nemško. Res žalostno znamenje za tako odlični narodni trg. Pozivljamo g. predsednika kraj. šol. sveta gosp. N. Ripšlana, da potrebno ukrene, ker ga poznamo kot odločnega narodnjaka, in pristriže tajniku-nadučitelju s tem peruti, da zahteva od njega ali slovenski uradovati, ali pa z Bogom. V Št. Jurju je dovolj moči, ki bodo rade vstregle narodni potrebi in uradovale tako, da se ne bode zgedoval ves slovenski svet.

(Vodovod v Št. Jurju ob juž. ž.) V trgu je občutno pomanjkanje pitne vode. Že davno se je govorilo o napravi vodovoda, a najti ni bilo v bližini povoljnega izvirka. Nad teden dni trudil se je sedajni župan, ces. svetnik g. dr. Gustav Ipavic z vrtanjem pod bližnjim hribom Botričence nad trgom, in res se mu je posrečilo dne 30. aprila najti komaj 300 metrov od trga vrelec, ki je vstanu dajati v 24. urah do 115 ha. dobre vode. Prebivalstvo je g. županu zelo hvaležno za njega trud in vse se veseli, da se bo z delom takoj pričelo. Vrelec se bo imenoval „jubilejni vir“.

(Himen.) Dne 2. majnika t. l. poročil se je gospod Šimen Vodenik, nadučitelj v Mariji Reki z blago gospico Matildo Leskovarjevo iz Slovenske Bistrice.

(Samomor.) Na Zidanmost pripeljal se je pretečeni teden okrajni vodja iz Siseka Juro pl. Badovinac ter si najel na postaji sobo, kjer se je tretji dan zastrupil; našli so že mrtvega v sobi. Pokojnik je iz sloveče hrvatske rodovine,

star še le 38 let. — Vzrok je poneverjenje čez 30 tisoč uradnega denarja.

(Opasna bolezen.) V Trbovljah in v bližnji okolici pojavila se je nevarna bolezen, takozvano „otrpenje tilnika“ (Genickstarre), ki je sosebno med šolsko mladino že več žrtev pobrala. Pričenja se z glavobolom in mrzlico, pozneje pridruži se hud krč v hrbtenici in v tilniku, ter konča človeka v par dneh.

(Iz Rajhenburga) se nam poroča: „Dobil sem danes dne 24. aprila prvi roj čebel. Če ostane pomlad taka, tudi čebele letos popravijo, kar se je lani zamudilo“.

(Okrajna bolniška blagajna v Brežicah) ima dne 15. t. m. ob 2. uri popoldne svoj redni občni zbor v pisarni okrajnega zastopa.

(Toplice v Čatežu pri Brežicah) so se 1. t. m. otvorile. Vrelec teh toplic ima 38 stopinj C. gorkote in zelo ugodno vpliva zoper trganje v udih. Cena kopej, stanovanj in jedil je primerna.

(V Bukušku pri Brežicah) pogorela je 27. aprila t. l. ob 11. uri ponoči posestniku Molanu hiša, ogenj razširil se je tudi k sosedu Molanu in mu vpepelil hlev. Hudobna roka zane tila je ogenj.

(Brežki nemški biciklisti) priredili so dne 1. t. m. dirko v Župelevo, za njimi peljalo se je na vozeh mnogo „Nemcev“, da so posetili veleposestnika g. Miho Janežiča, kajti bližajo se volitve okrajnega zastopa. Nemcem prede, mora jim pomagati posestnik, ki ga je rodila slovenska mati, a je postal narodni odpadnik. Miha! Miha! ako pomisliš, kako so te po zadnji volitvi v okrajni zastop zaničljivo gledali tvoji sosedi, da vsi Bizeljanci, pomisliš dalje, da tebe in tvojo krčmo poznajo Nemci le za časa volitve, a po nji se te ogibljejo in se ti rogajo, tedaj boš gotovo popravil storjeno napako, ter ravnal v tej zadevi, kakor ti svetujejo pravi prijatelji, ki te tudi v zadregah ne zapustijo.

(Požar.) Dne 20. m. m. zgorela je v Pleterju pri Zdolah kočja posestnice M. Zupančič.

(Ponarejalcem vina v svarilo.) Nedavno prinesel je naš list dokazilo, koliko vina se pri nas pridela v — kleti, in kake primesi rabijo ti brezsrčni oderuhi, da nam prodajajo potem „ljutomeržana“ i. dr. vina. Pritoževalo se je čisto zoper take kvarljivce, sklepalo se je tudi že zakone za kaznovanje zločincev, premalo pa se trka na prste pravim provzročiteljem. Nedavno zasačili so takega ptička v Radgoni. Imel je ta vinski tržec polno klet „pristnega jeruzalemca“, toda komisija iztočila mu je šest sodov, ker je konstatovala, da ni bilo v njih ne „solzice“ jeruzalemca, najbrž tudi ne od druge vrste. Za kaznen pa je še moral plačati 600 gld. Naj bi si zapomnili vsi vinski kupci in gostilničarji, ki nimajo v tem oziru čiste vesti, ter ne počakali, da pokuka komisija tudi v njihove kleti.

(Na Ptui) hočejo po vzgledu celjskih Nemcev ustanoviti pri gimnaziju „umetno valilnico“ takozvani „Studentenheim“. Imajo že baje k temu vse pripravljeno, manjka še samo — denarja in nemških dijakov.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu aprilu: Povprečna toplina 11.8°C. Najvišja toplina dne 29. ob 2 h. p. 22.0°C. Najnižja toplina dne 6. ob 7 h. a. 1.5°C. Največ padavin dne 23. 28.2 mm. Vsota padavin 65.3 mm. Število dni s padavinami 10, z meglo 1, s točo dne 22. 1, z nevihto 2. Povprečna oblačnost 5.6.

(Podvojena kazen.) Zloglasni Hans Kordon v Mariboru, kojega je obsodilo sodišče svojedobno na 30 gld. globe, ker je dejansko naskočil v neki kavarni slovenske goste, dobil je na priziv privatnega tožnika 60 gld. globe ali 12 dni zapora. Lepo se obrestuje nemška kultura!

Druge slovenske novice.

(Osobne vesti.) Členom zdravstvenega sveta za Kranjsko imenovani so na tri leta gg. zdravniki: ravnatelj dr. Valenta, primarij dr. Bock, primarij dr. Šlajmer in dr. Keesbacher. Okrožnim zdravnikom v Vel. Laščah imenovan je oglejski zdravnik g. dr. Moric Weiser. — Vodstvo jednorazrednice v Dragi dobil je učitelj pri M. D. v Polji g. Fran Potokar, stalnim učiteljicam na Vrhniki pa je imenovana gđc. Franica Eržen. — Notarski kandidat v Ajdovščini g. Artur Lokar imenovan je notarjem za Kanal.

(Ljubljanske občinske volitve in nemška stranka.) Dopolnilne volitve v mestni zbor so končane. Zmagali so — kar je samo po sebi umevno — slovenski kandidati, nemška stranka pa je s svojimi peterimi kandidati propala — kakor lani. Kakor se nam dalje poroča iz Ljubljane, sta se volitev udeležili tako stara nemška ustavoverna, kot nemško-nacionalna stranka. Poslali sta v boj vse, kar leze in gre, a v kljub temu dosegli le fulminantno blamažo. Sklenili pa sta udeležiti se volitev tudi v prihodnje, računajoč najbrž na — razkol v slovenskih strankah. Ta želja bo šla seveda po vodi, kakor je šla že marsikatera druga. — Da so se letos udeležili vsi slovenski volilci volitve, bila bi zmaga še znatno veličastnejša.

(Efektna loterija mesta ljubljanskega.) Kakor znano, dovolil je presviti cesar vsled potresa toli prizadetemu mestu ljubljanskemu prireditelj efektna loterije, katera je založena z 2700 glavnimi in stranskimi dobitki v vrednosti 100.000 kron. Prvi glavni dobiček v znesku 50.000 kron izplačal se bode, ako bode lastnik dotične srečke to zahteval, v gotovini v zlatu. Čisti dohodek efektna loterije namenjen je zakladu za regulacijo ljubljanskega mesta. Z ozirom na obče koristno svrhu te loterije in na nizko ceno srečk, nadejati se je živahne udeležbe vseh slojev našega prebivalstva. Srečke dobivajo se po kroni (50 krajcarjev) v vseh tobačnih trafikah, loterijah in menjalnicah. Javno žrebanje vršilo se bode nepreklicno dne 4. oktobra 1898.

(CXV. odborova seja „Slovenske Matice“) je v ponedeljek dne 9. maja t. l. ob 5. uri popoldne v društvenih pisarniških prostorih. Spored: 1. Naznanila predsedništva. 2. Potrditev zapisnikov o CXIV. odborovi seji in o XXXIII. rednem občnem zboru. 3. Volitev predsednika, obeh podpredsednikov, blagajnika, ključarjev in odsekov. 4. Posameznosti.

(Gospodinjstva šola in ljubljanska tobačna tovarna.) Jeseni se otvori v Ljubljani, kakor se nam od tam piše, „gospodinjstva šola“, v katero bodo imele seveda prost vstop tudi zunanje deklice t. j. hčere preprostih starišev. Do zdaj je šlo mnogo taci deklet v tobačno tovarno, kjer so se učile kruh služiti pa tudi — nemoralnosti in zapravljenosti. Med svetom pa te ženske ne uživajo ugleda od tistega trenutka več, ko so prestopile prag „malovrednih čikaric“ in „fabričank“. Da se taka dekleta uče malo dela v tovarni (za svoje prihodnje življenje prav nič!) je znano; nego uče se le lenobe, zapravljenosti in razuzdanosti v najnižji meri. Navadijo se tam delati dolgove, in ko se poženijo, so možem in otrokom vzor slabo vzgojene, ne čislane, ne varčne, še manj pa delavne ženske. O gospodinjstvu nimajo pa ne sluha ne duha. Za taka dekleta bo „gospodinjstva šola“ duševna in telesna dobrota, in stariši, ki pošiljajo svoje mlade hčere v razupito fabriko za smotke, pošljejo naj jih rajše v imenovano šolo, kjer bodo spoštovane, poštene ter si za prihodnost pridobile v vsem obsegu potrebnih ženskih nauk, ki so jim v današnjih kritičnih časih tako potrebni. Torej stariši, skrbite vestno za prihodnost svojih hčer in pošljite jih v ljubljansko gospodinjstvo šolo, kjer je pouk brezplačen! Kar je za izobražene kroge „Mestna višja dekliška“ to je za nižje, revnejše stariše „Gospodinjstva šola“!

(Tako je prav!) Poroča se nam s Kranjskega: Ker je „Kranjska hranilnica“ v Ljubljani pri zadnjih mestnih volitvah nastopala tako drzno proti slovenskim volilcem in kandidatom, sklenilo je več narodnih strank vzeti svoj denar iz nje in ga v domačem zavodu naložiti. Naj „Kranjsko hranilnico“ le nemško-nacionalni kapitalisti(?) podpirajo, če — jo morejo! — Tako je prav! Svoji k svojim!

(Električna železnica v Ljubljani), katero namerava zgraditi „Kranjska stavbena družba“, se prične graditi v kratkem, t. j. po izvršeni regulaciji ulic in cest. Gonilno moč uporabljala bode iz centrale mestne elektrarne.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je izredno požrtvovalni rodoljub g. veletržec Iv. Perdan do sedaj daroval 1000 gld. povodom svoje kupčije z užigalicami „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Bode naj torej vsem slovenskim krogom priporočen tudi za v prihodnje.

(Družbe sv. Cirila in Metoda kava) je pred 14 dnevi izišla. Zaloga na drobno in debelo je pri Iv. Jebračin-u, trgovcu v Ljubljani. Slovenke! Zahtevajte v vseh prodajalnicah le to izborno domačo kavo!

(Ponesrečil se je) dne 25. m. m. posestnik Josip Strlé iz Iga. Zvrnil se je na njega lastni voz ter ga ubil.

(Dolenjske železnice) imajo ugoden tovarni promet, dočim je osebni promet v preteklem mesecu zaostal za onim v lanskem letu.

(Cistercijanska naselbina v Zatičini na Dolenjskem.) Ker je pogodba z deželno vlado sklenjena, prevzeli so zatiški samostan pretekle dni prior in dva brata v last. Število vseh redovnikov v tem samostanu bo znašalo 8—12. Cerkev in samostan se zdaj preurejata.

(Umrli je v Trebnjem) g. Fran Orožen, brat stolnega prošta mariborskega in oče ljubljanskega profesorja in rogaškega davkarja ter trebanskega notarja. Rajni bil je delaven in miren narodnjak. Storil je veliko, posebno v prejšnjih letih na polju petja in dramatike. Tudi kot oče se je odlikoval in izredil vse svoje za pošteno in narodno delo. Blag mu spomin!

(Streljanje zoper točo) v vinogradih nameravajo tudi v krški občini letos vpeljati. Občinski odbor je sklenil napraviti 12 postaj, kar bi stalo na leto kacij 600 gld. V ta namen pobira občina prostovoljne darove, od kranjskega deželnega odbora je že dobila 100 gld.

(„Centralna posojilnica slovenska“) je imela 28. aprila t. l. v Krškem svoj občni zbor, pri katerem je bilo zastopanih 39 deležev (po 100 gld.) in 14 posojilnic. Določilo se je 4% obrestovanje deležev za leto 1897, volilo prejšnje načelstvo in nadzorstvo; na novo se je v slednje izvolil le g. Fr. Laharnar, predsednik posojilnice v Radečah. Naposled se je sprejel predlog, da se skliče še letos v kako večje mesto še drug občni zbor, na katerem bi se razpravljalo o načelih in organizaciji „Centralne posojilnice“ in slovenskih posojilnic sploh, ako bi to posojilnice želele.

(Občina Velika Dolina) razdeli se v dve občini, ker je cesar ta zakon kranjskega deželnega zbora potrdil.

(Vinska letina na Kranjskem.) Po poročilih, ki dohajajo z dežele, bo, kakor se nam od tam javlja, vinska trta letos povsod dobro obrodlila. Uničevanje trtne uši se z vspehom izvršuje, ameriška trta pa se prijemlje povoljno naših za to prirejenih tal. Ko bi le naši vinogradniki bili bolj oprezni proti židom in njih agentom pri trgatvi. A tudi z nekaterimi vinskimi trgovci in brezvestnimi krčmarji bo treba — zlasti na Kranjskem — primerno obračunati.

(Naše in tuje zavarovalnice.) Pomlad je tu; našemu kmetovalcu se ne more nikoli dovolj svetovati. Pride poletje, pa mu še na mar ne pride, da bi zavaroval svoja poslopja ali poljske pridelke proti ognju po streli ali — toči. Potem, ko je eno ali drugo mu uničeno, pa jadicuje. A naši ljudje se tudi preveč zavarujejo pri tujih društvih, ko imamo domačih dovelj. Gospodarji in kmetovalci, zavarujte se pri slovenskih!

(Za sadjerejce) skliče novomeška kmetijska podružnica shod v Novem mestu dne 2. junija t. l., pri katerem se bodo razpravljali vsi nasveti veščakov za zboljšanje sadjereje.

(Vremensko poročilo o aprilu.) Letošnji april ni bil — april, ampak — maj. Vsaj ni bilo niti snega več, niti veliko dežja. Deževalo je malo; le 8 deževnih dni smo ta mesec zaznamovali, in padlo je v vsem skupaj le 50 mm dežja, gotovo nekoliko premalo za žejno zemljo, ki je tudi po zimi in v prvi spomladi le malo moče dobila. Celi mesec je bilo v naših krajih — t. j. v srednjem savskem porečju — toplo, kaj toplo za april. Termometer je bil vedno nad ničlo, opoldne in popoldne se je pa vzdignil zadnje 4 dni meseca celo nad 20° C., in povprečna toplota tega meseca je bila 12° C., t. j. 2° nad normalno toplino. Radi tega pa je narava že zelo razvita; trava je že visoka, žito v klasji, sadje je cvetelo, trta je že močno pognala! Ali je torej mogoče, da bi se neugodno prorokovanje nekega stotnika na Dunaji gledé maja izpolnilo? Ali se je bati še mrazov in slane? Težko! Ven-

dar v Božjih rokah smo vsi in z nami vred cela narava.

(Umrli je) v Borovnici dne 30. m. m. gosp. Anton Majaron, visokošolec na Dunaji, star 22 let. N. v m. p.!

(V celovškem bogoslovju) posvečenih bo letos v mašnike iz 3. in 4. leta vkupe 18 bogoslovcev; med temi sta samo dva Slovenca, t. j. naš ptujski rojak, nadpoln književnik g. Fran Meško ter g. Mat. Trepal iz Rovt na Kranjskem. Domača dežela ni dala niti jednega slovenskega duhovna svoji škofiji. Ali se je tedaj čuditi, da pogreša narod voditeljev svojcev v verskem in političnem boju v Korotanu!

(V Trstu ni vse jedno.) Jeli ima sodišče opraviti s kršitelji zakona slovenske narodnosti ali z lahonskimi zločinci. Ko so se lansko leto slovenski okoličani po krivičnih volitvah dali razburiti k posameznim izgredom, polovila je oblast vse krivce (tudi take, ki so bili le na sumu) ter jih imela mesece in mesece v preiskovalnem zaporu, predno jih je doletela zelo občutna kazen. Ko pa so zaprli zadnjič nekaj postopačev iz lahonske poulične sode, ki so s kamenjem napadali cerkev, vojake in redarje ter mnogo zadnjih hudo ranili, izpustila je oblast vse zopet na prosto — ker brez te vrste prikaznij trpi ugled in blagor mesta tržaškega.

(Še rajnim nasprotujejo) istrski Lahoni. Pokojni poreški škof Dobrila ostavil je dijaško ustanovo 120 gld. z izrečno željo, da je pripoznati isto pridnim, a revnim dijakom hrvaške ali slovenske narodnosti. V jeseni razpisalo je tržaško namestništvo ta štipendij, oglasilo se je vrlih slovanskih dijakov, dobil pa je štipendij malovreden — italijanski dijak.

Druge avstrijske novice.

(Državni zbor) imel bo redne seje le še ta teden, kajti v ponedeljek, dne 9. t. m. snidejo se delegacije. Govori se, da bodo letos zborovale delegacije samo 18 dni, ker je nujna zahteva vlade, da se možno hitro nadaljuje parlamentno delo. Od 9. maja prekine se tedaj zasedanje, a takoj po 27. se isto zopet začne. Najbrže ostane med tem časom jezikovni odsek pri delu — ako sploh pride do izvolitve istega — sicer pa se bodo posamezne stranke v tej dobi lahko do dobra pogovorile s svojimi volilci gledé nadaljnega postopanja v jezikovnem vprašanju. Malo je upanja, da se v zadnjih dneh dožene za glasovanje, ker je od 54 govornikov do sedaj le mali del govoril, a večino teh vendar ne morejo črtati — k večjemu bi se znalo to pripetiti katerim nepriljubljenim slovanskim govornikom — Nemcem se tako „nasilje“ gotovo ne bo upalo storiti. Do srede govorili so voditelji raznih nemških strank, toda govorili so vsi v smislu nemške „Gemeinbürgschaft“ od Dipaulija iz „Kato-liške ljudske stranke“ pa do Schönererja, Funkeja ter pripadnikov „divjakov“. V sredo sta govorila Čeh Vašaty in Slovenec dr. L. Gregorec.

(Vojno ladijo) „Marija Terezija“ pošlje avstrijska vlada v kratkem na Kubo v varstvo ondod naseljenih podanikov iz Avstro-Ogrske.

(Stoletnica rojstva Franciška Palackega v Pragi.) Prihodnji mesec mine 100 let, odkar se je rodil bratom Čehom slavni zgodovinar-učenk, kateri je storil premnogo za povzdigo slave češkega naroda ter vseh ostalih bratskih rodov Slovanov potom političnega delovanja in zgodovinskih dokazil. Hvaležni češki narod pripravi spominu svojega velikega sina obsežno slavnost dne 18., 19. in 20. junija 1898 v Pragi v zvezi s polaganjem temeljnega kamena za njegov spomenik. Pričakovati bi bilo, da bode pri tej vseslovanski slavnosti tudi naš slovenski narod zastopan, tembolj, ker se vrši ravno tiste dni v Pragi tudi posvetovalni shod slovanskih književnikov in časnikarjev.

(Obsojence iz Sjeničaka), katerih ji bilo v smrt obsojenih 11, pomilostil je cesar 8, a ostale tri, in sicer Tomaž Lončar, Marta Lončar in Sava Manojlovič, obesili se dne 30. aprila v Zagrebu. Umrli so mirno, Marica Lončar z vzklikom: „Bog vas čuvaj zlega“!

(Ogrska kvotna deputacija) izdala je pretečeni teden svojo izjavo, v kateri povdarja, da ostane na podlagi izjav prejšnjih deputacij, želi pa vrh tega: 1.) naj se tudi sedaj nagodba takoj

na 10 let vzprejme, t. j. do l. 1908; 2.) naj odpade takozvani precipuum za vojaško granico, a prinosna kvota Ogrske naj bo jednotna; 3.) naj se potrdi čisti dohodek iz carin kot skupni ter se tudi v skupne izdatke porabi; 4.) kar se tiče še nepokrite kvote, smatra ogrska deputacija, da je najboljša sedajno podlaga pridržati, pri tem pa uvaževati od časa do časa potrebne poprave; če pa ne mara avstrijska kvotna deputacija vzprejeti predlaganih osnov, hoče ogrska deputacija slušati in uvaževati tudi nove predloge.

Ogled po širnem svetu.

(V Italiji) obhajalo je lačno delavsko ljudstvo prvi majnik z ropanjem in požiganjem. Na mnogih krajih razvila se je prava vojna med obupajočimi delavci in policijo ter vojaštvom. V Bagno Cavallo obležali so trije vodje delavcev, ranjenih pa je povsod razven demonstrantov tudi več policistov in vojaštva. Najhuje je bilo v Bariju, kjer je v boju z vojaštvom 80 ljudi ubitih.

(Guvernerjem za Kreto) pripravljena je sedaj že Turčija pripoznati grškega princa Jurija, ako ji Rusija za to uslugo jamči za teritorijalno last v Mali Aziji. Tako je sporočil sultan po posebnem odposlancu na ruski dvor.

(V Madridu) napočiti zna vstaja, ako se ne obrne bojna sreča kmalu na bolje. Ko se je v nedeljo zvedelo, da je špansko brodovje pri Manili uničeno, pričeli so se po Madridu nevarni in hrupni izgređi zoper ministerstvo in vladarsko hišo. Vso vojaštvo bilo je na nogah, nemiri so trajali do zvečera drugega dne. Vlada je v hudih skrbih ter je razglasila v Madridu in v vseh nemirnih španskih mestih obsedno stanje.

(Špansko-ameriška vojna.) Prvi grom topov zagrmel je pretečeni teden; smešno pa je poročilo o tem: tri ameriške križarke začele so streljati na trdnjavo Morilo, padlo je mnogo strelav od obeh stranij, padel pa je smrtno zadet le eden tovarni osel. Bolj resen pa je bil spopad istega dne nekega španskega generala z ustaši, pri čem so zgubili ustaši 20 mož, med temi 2 vodji. Španci imajo 2 mrtva in tri ranjene. Krvav dan pa je bil 1. maj. Ameriško brodovje priplazilo se je ponoči v luko Manile pri Filipinah, kjer so bile tudi španske ladije, dasi je bil dohod posejan s torpedi. Zjutraj unela se je krvava bitka ter trajala pet ur. Amerikanci bili so močnejši v brodovju. Trdi se, da so bili Španci povsem poraženi. Amerikanci vzeli so jim dve ladiji, dve užgali z bombami, a jedno pa razstrelili. Španci imajo baje nad 400 mrtvih. A tudi Amerika je doživela hude izgube. Amerika ima od te bitke bolj moralno korist, ker ni tega dosegla, kar je nameravala, namreč polastiti se manilske luke, nego se je moralo njeno precej poškodovano brodovje umakniti iz zaliva. Ker pa nima Španija sedaj nikakšnega sposobnega brodovja več na Filipinah, lahko bi bilo Ameriki se otoka polastiti, če bi imela na mestu zdravega in tidnega brodovja, a to tembolj lahko, ker je tudi prebivalstvo na otoku nezadovoljno s špansko vlado ter bi se kaj lahko spuntalo in prodalo Ameriki. Stanje za Špansko je tedaj zelo kritično, ker je od ponedeljka pretrgana podmorska brzojavna žica (kabel) ni v Evropo več zanesljivih poročil; poroča se, da je ameriški general Devay bombardiral Manilo ter da ima predsednik Zjedinjenih držav Mac Kinley že zatrdilo o predaji Manile.

Dopisi.

(Iz Ljutomera. Na noge Lotmeržani! Občinske volitve so pred durmi. V par tednih trebalo bode voliti novi občinski odbor za Ljutomersko občino. Bila bi to lahka reč, pa en pogled v — — — zadostuje, da se prepričate, da je zopet imel svoje vražje roke poleg znani Aleksander. Ni se zastoj posvetoval dan za dnevom s sedanjim županom — posrečilo se njima je — v prvem in drugem razredu sta zopet spravila nemškutarsko večino skupaj — sam Bog ve kakó — (n. pr. da usnjar Novak naenkrat tako veliko dačo plačuje in ravno pred volitvijo — pozneje bo zopet manjša!) Celo v tretjem razredu imata upanje — pa mi jih bomo privedli do drugega prepričanja.

Pogostoma človek sliši, kako ta in oni nemurček zabavlja čez sedanjo večino v občini — da, celo čez župana si časi upa kateri kaj povedati — seveda, če ga Duller ne sliši, ali sedaj ko bi bila prilika, to za vsako delo nezmožno večino podreti, sedaj lazijo in se vijejo pred Dullerjem kakor črvi. Prašamo vas, volilci, ali je vreden mož kot je Švarc vašega zaupanja? — Ste že pozabili kaj je naredil z jubilejsko razstavo konj, in so drugi kaj boljši n. pr. trdi Prus Sideritsch ali Mavritsch ali Namesnig — ali Maks. V eno vrsto si postavite te mandelce, pogledajte jih in ne bodete jih volili.

Poglejte si občinsko gospodarstvo n. pr. občinske ceste in pota. Bogu naj bo hvaležen, kateremu ni treba po teh voziti. Ali si je Švarc kedaj že drugo cesto ogledal, kakor od apoteke — do Schramelna. Ali je storila kaj za reguliranje Ščavnice občinska večina? Poglejte si naše kanale! Vsak čas se kateri poruši in kaj se stori — luknja za luknjo se maši, namesto da bi se enkrat vse popravilo.

Ne pozabite si ogledati pridnost in delavnost občinskih delavcev. Oglejte si prazne šume in prazno kaso, in pogledajte si Švarca samega, in volitev bode drugače izpadla. Nam popolnoma nerazumljivo je tudi to, da zamoreta v tej kompaniji sedeti gg. Steyer in Semlitsch — pa mogoče, da se njima vendar enkrat oči odprejo.

Volilec.

Od Malenedelje. V številki 16 „Slov. Gospodarja“ bilo je brati med raznimi stvarmi v beležki „Pečati naših pošt“, da je slavno uredništvo dobilo tako oster dopis zoper tukajšnje vplivne narodnjake zaradi tukajšnjega samonemškega poštnege pečata, da si ga ni upalo natisniti. Laskavo nas je še slavno uredništvo „Slov. Gosp.“ blagovolilo počastiti z „graje vrednimi narodnimi zaspanci“. Mi si dovoljujemo to žaleče očitaneje zavriniti, s tem, da smo že takoj po ustanovitvi naše pošte, ko so slov. listi prinesli poziv, da naj občine zaradi samonemških poštnege pečatnikov vložijo prošnje na vis. trg. ministerstvo, to tudi takoj storili, kakor tudi naša gg. poslanca dr. Gregoreca in dr. Dečka o tem obvestili, pa nismo dobili nikake rešitve. Pač pa nam je takratna poštna odpraviteljica Zesar osobno naznanila, da se bo naši želji hitro vstreglo, brž ko ne bo sedanji poštne pečatnik rabljiv. Tudi predlansko leto vložila se je zopet nova prošnja za dvojezični pečatnik, kar je tudi našemu dež. poslancu bilo znano, toda o posledkih te prošnje ne znamo nič drugega, kakor to, da še imamo nemški poštne pečatnik v rabi, kar pa ni kriva gdč. poštne odpraviteljice niti najmanj pa mlačnost tukajšnjih narodnih odličnjakov, kar nam je „Slov. Gosp.“ pod noge potočil. Tudi omenjeni goreči narodnjak, pisatelj imenovanega dopisa, je pač krivih mislij, da narodne dolžnosti in žrtve zadevajo samo pojedine osebe; saj bi tudi on lahko, kadar napada „narodne odličnjake“, kaj koristnega za slov. narod storil, ali pa še celo prošnjo za slov. nemški pečatnik skoval. Po mojih mislih zadeva narodno delo vsakega, bodi odličnjak ali prostak. Narodni odličnjaki malonedeljski so vselej storili svojo dolžnost v polni meri, bolje gotovo, kakor omenjeni dopisnik, da bi pa sami osebno šli na Dunaj za poštne dvojezični pečatnik, to bi bilo za nje prečastno opravilo; zato imamo svoje poslance. Če država lahko izdaja za brezkoristno nam Kreto milijone, bi ji tudi bilo možno za pošte nabaviti dvojezičnih poštne pečatov. A. B.

Narodno-gospodarske novice.

Nova nevarnost za sadjarstvo.

Že zopet nam preti iz Amerike nova nevarnost za sadno drevje, neka uš-škrlatnica, po mestu San José imenovana: San José Schildlaus — *Aspidiotus perniciosus* (slovensko ime moramo si še-le skovati — znabiti za silo: San José-jeva škrlatnica!) Kaka nesreča je trna už za nas, ki nam jo je poslala tudi ta zlata Amerika, znano nam je vsem prav dobro, torej zdaj pa se naj branimo še temu najnovejšemu škodljivcu našega sadnega drevja!? Hvala ti lepa, presrečna nova dežela, po kateri se cedi baje le — med in mleko!

Ta živalica, ki je velika okoli 1 mm, samci so manjši, pol črnega nohta veliki, ne živi na koreninah, marveč na zgornjih delih našega drevja in na sadji samem. Kar dela už pri zanemarjenih živalih in pri nemarnih, nesnažnih ljudeh, to je tudi ves posel naše nove ameriške tetke: srka sok iz dreves oziroma sadja, in posledica je, da drevo slabi in se končno posuši. Povem tukaj o njej samo to, kar je najzanimiveje.

Samica rodi šest tednov — in to koj žive in gibčne mladiče. Plodovitost je velikanska: jedina samica v ugodnih razmerah zapusti do tri milijone otrok, ki nadaljujejo opustošenje svojih prednikov. Letati sicer ne morejo in tudi gibljejo se prav neokorno, izjema so par dni le mladiči, ki se hitro razlezejo ter si poiščejo ugodnega mesta, vendar se pa prenašajo z drevesa na drevo ali po vetru, ali po ptičih itd. Slabo je tudi, ako se drevesa blizu nasajajo, kakor je to posebno v drevesnicah. Kjer se ta zlodej enkrat nasede in vgnezdí, ne zapusti več mesta do svoje smrti. Drevo je navadno v treh letih uničeno. Sredstev v obrambo priporočajo sicer več, a nobednega ne prav praktičnega in zanesljivega. Popis in slike o tej živalici izdal je ravnokar dr. Frank, profesor v Berlinu. V kratkem utegne pa izdati tudi naše ministerstvo slično delo od E. Rathay a, ravnatelja v Klosterneuburgu. Raznim oblastvom pošljejo primerne oklice itd.

Uprav v zadnjem času izdali so strogo prepoved, da iz Amerike ne smejo več uvažati v Evropo niti dreves niti grmovja, ker se ravno s temi razširi škrlatnica najprej in najlažje. Težko jo je pa pokončevati zlasti radi tega, ker se ta spak preživi tudi na drugih rastlinah: na lipah, kapčevju, glogu, rožah, vrbah žalujkah, brestovji, akacijah i. dr. Sadje dovažajo še iz Amerike, katero sicer strogo preiskujejo; vendar bilo bi pa najboljši v vsakem oziru, posebno še tudi za naše domače sadjarje, ako bi sploh ne uvaževali ameriškega sadja. Odpravljena je potem dvojna nevarnost: nevarnost novega škodljivca in nevarnost — konkurence!

Kakor sem zvedel iz gotovega vira, pride ta stvar prav kmalu (ako v tem času ni uže bila)* v razgovor in razpravo v državnem zboru. Takrat bodejo gotovo vsi poslanci jedini(?) v tem, da sklenejo: zaprimo meje uvaževanju tuje drevja in sadja v našo državo ter povzdignimo raji domače sadjarstvo v lastni bisek, da nas ne bode sram pred — ušivo Ameriko!

Sot-lski.

Vzreja mladih prasiet.

„Ne vem kaj je“, toži marsikaka gospodinja sosedí, „da se pri nas ne „pustijo“ svinje? Prasici kar do kraja pocepajo, da človek res ne vé, jim je morda „narejeno“ ali kaj.“ Takšna tožba se sliši med našimi kmetici večkrat, katere podlaga je dejstvo, da se jim svinjereja kuja, zlasti pa se jim „ne pusti“ pri mladih prasietih. Vzrokov za to pa ni mnogo, največkrat le jeden, ta namreč, da mnogokrat se žival prav ne oskrbuje, ker dotični ne poznajo narave mladih živalij. Naj sledi torej tu nekaj preskušanih navodov glede vzreje prasiet, vsaj v njih mladosti.

Kadar svinja povrže, daj ji kolikor mogoče mir, ker takšna žival je navadno zelo strahopetna in jezljiva. Vsled razburjenosti, povzročene po radovednosti ljudij ali kako drugače, začne vsa divja — trgati in žreti prasce, dokler jih navadno ne pokonča. To pa ne izvira od tega, da bi se bila „uročila“, kakršna vraža še živi marsikje med ljudstvom, temveč, ker taka žival vsa izmučena — potrebuje miru. Dostikrat pa so svinje sila vnete za svoje madiče, da v tej skrbi čisto norijo. Takšnim — sploh vsem — ne kaže druga, nego po navadnih osebah oskrbeti pravi čas nekoliko boljše hrane in suhe nastelje. Te pa ni treba v tem času na jedenkrat preveč, ker rado se zgodi, da v prevelikem kupu stelje svinja nevedoma kakšno prase zaduši. Toraj mir, pravilno hrano in nasteljo potrebuje svinja v prvih tednih z mladiči.

Ako je teh mnogo, ali če je svinja majhna ali malo doji, po teh razmerah morajo se začeti prasici po malem krmiti. Pravilo, kako se to godi,

treba si je vsaki gospodinjki zapomniti, katero je vzrok, kako žival vspeva. Po omenjenih razmerah začnejo se kje v tretjem ali četrtem tednu prasici — ko jim mleko od starke več ne zadošča, — po malem krmiti. To se začne navadno z nekoliko turšičnimi žganci, na katera se polije — s prva najbolje toplo — surovo mleko. Ko se tega navadijo, velja mleko kakršno bodi, le kislo ne, ker to bi povzročilo lahko drisko. Ta pa je navadno prva bolezen pri prascih. Tako se ponavlja kak teden, nato pa se začne kuhati in primešavati prejšnji hrani juha s korenjem kuhana. Polagoma se začne po razmerah mleko odtegovati, v — par tednih — ostane navadna jed, korenjeva juha, gosto kuhana in z turšično moko primešana. Takšna hrana velja za dobo, v kolikor zadostuje zaloga korenja, ker to je za prasce najbolj zdrava hrana. Ko ta več ne zadošča, se začne mesto korenja primešavati repa ali pesa, nikar pa — vsaj v velikem ne, — krompir, ker ta je za mlade želodce pretežak. Kadar prasci že nekoliko odrastejo, naj se polagoma navadijo na primes mesto turšične moke, na otroba, ki so cenejši. Pridevati se jim sedaj začne po nekoliko ajdovih plev, katere edine iz prva najbolj ugajajo. Tako se polagoma navadi žival in nje želodec na razno hrano, da sama ne vé, kako in kedaj.

Pomniti je treba tudi, da je treba tako žival pravilno krmiti in to ne le vsled hrane, nego tudi glede časa in množine. Dokler so prasci pri svinji, zadostuje jih krmiti po trikrat na dan. Takrat se mora, ali svinja drugam odgnati, ali pa čuvati zraven, da zraven prascev iz posebnega korita ne žre, ker s tem ne samo da jih zajéda, le sama še dobi skomino, da navadne hrane ne žre. Ko se prasci nažró, treba koritca njihova iz hleva odstraniti. Tako velja, dokler se prasci ne odstavijo in drugam preselejo. Ondi pa jih je treba krmiti od začetka vsaj po petkrat na dan, vselej pa le v množini, ki primerno zadostuje. Ako te primanjkuje, ni prav, skoraj manj še, če hrane vedno preostaja. Takrat se jim namreč tek popolno skazi, ker si želodec ne počije, pa se hrana v koritu tudi lahko skisa. Korito seveda se mora vselej lepo osnažiti, predno se jed vanj vlije.

Navrh pa ne smemo pozabiti na gorkoto v hlevih, katera se ne sme spreminjati, zlasti je tudi škodljiv kak prepah. To je treba odstraniti z močnimi paži in gorko nasteljo, za katero najbolj ugaja praprot ali slama. Vse to velja za zimsko rejo prasiet. Pohorski.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju došla so tekom meseca svečana sledeča darila: Premil knez in škof lavantinski dr. Mihael Napotnik, (društ. ust.) 10 gl.; iz Bleda: Vč. gd. Janez Oblak, župnik, 2 gl.; iz Bolcana: g. Vinc. Vetrh, urad. juž. žel., 1 gl.; iz Slov. Bistrice: g. dr. Urban Lemež, odvet. 3 gl.; iz Brežic: g. Lavoslav Schwentner, knjigotrdlec, 5 gl.; iz Dunaja: gg. dr. Alojzij Homann dvorni in sodni odvet., 5 gl., Alojzij Kremžar mag. svet. itd. 10 gl., Fr. Šuklje, dvor. svet., drž. pos. itd. 5 gl., Karol Dolenc, urad. pri najvišjem rač. dvoru, 3 gl., Bahovec Jos., žel. urad. 3 gl., Fr. Pečnik, provizor v lekarni c. kr. bolnice cesarice Elizabete 3 gl., Žiga Sežun, c. kr. likvidator blag. drž. dolgov, 5 gl., dr. M. Murko, docent na vseučilišču in Alb. Tuschek, blagajničar po 3 gl.; iz Gradca: g. dr. Ivan Klasinc, odvet. 3 gl.; iz Gornice (na Koroškem): Vč. g. Anton Trobeš, prost., 2 gl.; iz Idrije: gg. A. Lancinger, c. kr. nadoskrbnik, Drag. Svoboda, c. kr. inženir, Drag. Lapajne, župan, V. K., Talka Vera, Milka, po 2 gl., Martin Dežela, 1 gl.; iz Kaplje (na Koroškem): vč. Janez Ogriz, župnik, 2 gl.; iz Krašnje: vč. g. Fr. Kadunc, župnik, 2 gl.; iz Litije: Slavna posojilnica 10 gl., g. Fr. Gerstenmayer, c. kr. davčni nadzornik, 1 gl., g. Luka Svetec, c. kr. notar, 5 gl.; iz Ljubljane: g. Štefan Klun, gostilničar in posestnik, 2 gl., vč. g. Jos. Jereb, žup. v p. 1 gl. 50 n.; iz Moravce: g. M. J. Detela, posestnik, 1 gl.; iz Novegostega: vč. g. Mat. Jeriha, kanonik, g. dr. Fr. Detela, c. kr. gimn. ravnatelj, g. dr. Andrej Vojska, c. kr. sod. nadsvet. v p., po 1 gl.; iz Poljčan: gg. Janez Detiček, posest., 1 gl., Ferd. Ivanuš, trg., 2 gl.; iz Gornje Radgone: g. Oton Ploj, c. kr. notar, 2 gl.; iz Ptuj: g. dr. Tomaž Horvat, odvetnik, 3 gl.; iz Reichenburga: g. Josip Jerman, c. kr. okr. kom., bivši dež. posl., 3 gl.; iz Semiča: vč. g. Anton Aleš, dekan, 3 gl.; iz St. Lenarta (na Koroškem): vč. g. Henrik Angerer, dekan, 2 gl.; iz St. Mohora (na Koroškem): vč. g. Jož Frič, dekan 5 gl.; iz Tinj (na Koroškem): Mil. prost. Lovro Serajnik, 5 gl.; iz Trojane: g. Fr. Konšek, 1 gl.; iz Zagorja: g. Alojzij Domicelj, 1 gl.; iz Zelezne kaplje: vč. g. Fr. Lenc, župnik, 1 gl. Za toliko blagih darov bodi najiskrejša zahvala, Vsak, kdor more, spomni se bednih slovenskih visokošolcev na Dunaju! Darove hvaležno sprejema vč. g. Fr. Jančar, monsignor, papeški častni komornik, župnik nemškega vit. reda, Dunaj, I. Singerstr. 7.

Sejmi.

Dne 7. maja v Polju. Dne 10. maja v Šmarju, Arnožu, Brežicah. Dne 12. maja na Planini, Ptuj (svinjski), v Slov. Gradcu. Dne 14. maja v Poličanah in Brežicah (svinjski).

* Je že bila na dnevnem redu. Ured.

Koledar.

Petek (6.) Janez ev. pri lat. vratih. — Sobota (7.) Stanislav, škof. — Nedelja (8.) 4 povelikonočna. Prikaz. Mihaela arh. — Ponedeljek (9.) Gregor. Varstvo sv. Jožefa. — Torek (10.) Antonin, škof. — Sreda (11.) Mamert, škof. — Četrtek (12.) Pankracij, m. — Ščip dne 6. ob 7. uri 39 minut zjutraj. — Zadnji krajez dne 12. ob 10. uri 41 minut zjutraj.

Loterijske številke.

Dunaj 30. aprila 1898: 2, 43, 79, 26, 85
Gradec " " " 59, 9, 51, 40, 44

Listnica uredništva.

G. F. Šijanec, nadučitelju pri Sv. Antonu v Slov. gor. potrjujemo, da on ni pisal in sploh ne vedel kaj o dopisu od tam v našem listu.

"X. Seje obč. odbora in svetovništva so javne in ima vsak občan pravico, da se ga obvesti o čem se bo ali se je posvetovalo, če ni za tajno sejo".

Št. 17189.

Razglas.

Za 11 mesecev trajajoči učni tečaj začeni se z 1. oktobrom 1898 na državni gozdarski šoli v Gusswerku pri Mariji Celju na Gornjemštajarskem oddati je 6 deželnih ustanov, in sicer 2 po 250 gld. in 4 po 200 gld.

Prosilci za te ustanove vložiti imajo svoje prošnje najdalje do 1. julija t. l. pri štaj. dež. odboru v Gradcu, katerim je priložiti:

1. Krstni list, s kojim se dokaže, da je dovršil prosilec 17. leto;

2. okrajno zdravniško spričevalo o polni fizični sposobnosti za gozdarsko službo na visokih gorah, posebej še o pravilnem vidu in sluhu; okrajnozdravniško spričevalo ne sme biti starejše nego od 15. junija t. l.;

3. potrdilo da ima prosilec ono učno podlago, kojo je dobil z obiskom meščanske šole ali vsaj 3 razredov nižje realke ali nižje gimnazije, kar je dokazati s spričevali. Izjemoma in v posebno uvaževanja vrednih slučajih vzprejmo se prosilci, ki terjanega znanja ne morejo dokazati s poverjenimi spričevali, ako odgovarjajo ostalim pogojem, imajo najmanj 2 letno gozdarsko prakso, ter se podvržejo pred vzprejemom sposobni skušnji, kojo je polagati pri c. kr. gozdarskih in kronovščinskih oskrbnih, koja spadajo k gozdarskim ravnateljstvom na Dunaji, Gmundnu in v Gorici. — Takih prosilci morajo tedaj takoj najprej vložiti pri katerem omenjenih ravnateljstev prošnjo za pripust k vzprejemni skušnji, opremljeno s šolskimi spričevali, nakar se jim naznani kraj in čas, kjer jim bo polagati vzprejemno skušnjo.

4. Potrdilo o najmanj jednoletni praktični uporabi pri delu in različnih opravilih gozdarstva in njega postranskih opravilih;

5. domovnico;

6. npravnostno spričevalo in spričevalo poštenega zadržanja, ako ne zastopa takega dokazila že svedočba pod 4;

7. ubožni list;

8. pravomočno izjavo domačih ali podpirateljev prosilca, s čim se zavežejo, da bodo priskrbeli, od šolskega vodstva ali nadvodstva zahtevani del denarja za dobo 11 mesečnega šolanja, oziroma kar je nad ustanovo potrebno, v primernih deležih in obrokih.

To izjavo je podpisati od izdajatelja in dveh prič ter ima biti poverjena (legalizovana) ali sodniško ali notarno. Vrh tega je na tej obvezi od občine potrditi zmožnost plačevanja po izdajatelju iste. Na prosilce, koji ne izpolnijo popolnoma gornjih pogojev od 1—8 ne more se ozirati pri podeljenju ustanov, ker se iste pogoje tugi zahteva za vzprejem v c. kr. gozdarsko šolo v Gusswerku.

Natančnejša obvestila o vredbi te šole, učnem načrtu, hišnem redu in disciplini, poizvedeti je pri c. kr. gozdarskem in kronovščinskem oskrbnistvu v Gusswerku (K. K. Forst u. Domänen Verwaltung.)

Gradec, dne 29. aprila 1898.

(136) 1 Štaj. dež. odbor.

Zahvala.

Slavna „posojilnica v Žalcu“ darovala je „Bralnemu društvu v Grižah“ 10 gld., za kateri dar se odbor duštva najpriskrbeje zahvaljuje. Bog povrni!

J. Škrabar
v Grižah.

Cukerin

350krat slajši od sladkorja 1 kos 2 kr.
180krat slajši od sladkorja 1 kos 1½ kr.
Cukerin v malih zavitkih komad po . . . 1 kr.
Pošilja najmanj 100 komadov

(92) 15

Jindrih Vojteh

Nusle-Praga.

Trgovcem in prekupcem velik popust.

ZAHVALA.

Prav srčno zahvaljujemo vse sorodnike, prijatelje in znanke, ki so nam o smrti predragega očeta, oziroma brata, starega očeta in tasta, gospoda

Fraňa Orožna

izrazili svoje sožalje ter nepozabnega rajnega spremili k večnemu počitku. Zlasti zahvaljujemo prečesto duhovščino, slavno požarno brambo in pevski zbor za častno spremstvo in ginljivo petje.

V Trebnjem, dne 2. maja 1898.

(134) 1

Žalujoči ostali.

Služba občinskega tajnika

občine „Okolica Celje“ z letno plačo 480 gld. in prostim stanovanjem oddati je takoj. Plača zviša se tudi kasneje po meri rabljivosti. Ponudbe z dokazi šolske izomike in porabnosti poslati so dr. Josip Sernecu v Celji. (144) 2—1

Domačijo

z dobro gostilno in trgovino na deželi ali na prometni cesti ali pa v mestu se kupi ali v najem vzame. Ponudbe pošljejo naj se pod šifro „100“ na upravnništvo tega lista. (141) 1

Svarilo.

Za blago ali denar na moje ime vzeto brez izrečnega mojega dovoljenja nisem plačnik.

Na Razboru, dne 27. aprila 1898.

(143) 1

B. Jurko.

V trgovino

(135) 2-1

sprejme se samostojna prodajalka, katera je že nekoliko izurjena v tem; šivilje imajo prednost. Pogoji ugodni. — Več pove upravnništvo tega lista.

Na Jesenicah ob Savi prodaja se pod ugodnimi pogoji iz proste volje nekdanja „Hočevanjeva“

hiša

z dvema večjima in dvema manjšima sobama in s tremi kletmi. Poleg hiše sta dva mala vrta n malo gospodarsko poslopje. Hiša, v kateri je bila od nekdanj gostilna, stoji tikoma Save, kjer ostajajo brodarji z lesom (flosarji). Od tod je glavni lesni izvoz za vso Kranjsko in Samoborsko okolico na Hrvaškem. Bila bi najpripravnijša za kakega lesnega trgovca.

Pojasnila pri Fr. Petriču, gostilničarju na Vel. Dolini, p. Jesenice, Dolenjsko. (142) 2—1

Zahvala.

Povodom mojega imenovanja častnim občanom občine Cinžat in Kumen v mariborskem okrajnem glavarstvu, došlo mi je od vseh strani in od raznih stanov toliko čestitk in priznanih pisem, da ne morem lahko vsakemu posebej odgovoriti. Dovoljujem si torej tem potom vsem osebno mi znanim in neznanim čestilcem izreči svojo najpriskrbejšo zahvalo na njihovem, tako odkritosrečnem prijateljstvu, ter samo prav iskreno želim, da bi Bog skupno delovanje vseh slov. rodoljubov blagoslovil, da bi imelo isto mnogo uspeha, da bi narodu slov. donajalo veliko koristi, nam vsem in domovini naši pa da bi bilo v čast in slavo. Bog živi vsa rodoljubna srca!

Mozirje, dne 5. maja 1898.

Fr. Praprotnik.

Zahvala.

G. Andrej Suppanz, veletržec in načelnik kr. šol. sv. v Pristavi je dajal po zimi vsaki dan in sicer od 1. decembra l. l. do 1. maja 1898 desetim revnim učencem našega šol. okoliša toplo kosilice, nadalje je tri učence novo oblekel; ravno tako je imela njegova mati gospa Marija Suppanz v istem času vsaki dan po 6 učencev brezplačno na hrani, za koji milosrdni dar se njima podpisano šol. vodstvo v imenu dotičnih šolarjev in njih starišev, tem potom najtopeje zahvaljuje. Šol. vodstvo v Pristavi, 1. maja 1898.

Fran Zopf.
nadučitelj.

Trgovski učenec

vešč slovenskega in nemškega jezika, s primerno dobrih spričevali iz meščanske šole ali prvih dveh razredov gimnazije se takoj sprejme pri tvrdki

(139) 2—1

S. F. Schalk
v Sevnici.

„Hiša v Rušah“

s krmo in njivo se prodaja po nizki ceni. „Leži ob cesti na nasprotni strani novega šolskega poslopja in je gostom priljubljena. — Več pove

(137) 2—1

Miha Gornjak
v Smolniku pri Rušah

„Landauer“ in „Breg“

v prav dobrem stanu in po ceni prodaja:

Franc Kolšek
na Vranskem.

(140) 5—1

Izjava.

Po mestu in okolici raznašajo se razne vznemirjajoče govorice, ker smo tajnika Antona Gregorič od službe odstavili.

Ker je zgubil zaupanje, se temu nismo mogli izogniti, da si je upati, da se stvar brez vsake škode poravnaja!

Ni res da bi bil prejšnji tajnik poneveril 20.000 ali 30.000 ali 40.000 gld., kakor je pisal graški časnik! Tistim pa, ki imajo pri posojilnici denar na obresti naložen, ne preti prav nobena nevarnost, ker znaša rezervni zaklad nad 90.000 gld., vplačani deleži nad 52.000 gld., ker je ves denar varno izposojen, velik del t. j. nad 136.584 gld. proti vknjižbi.

Hudobni ljudje porabili so tudi to priliko, da vznemirjajo druge, da spodkopajo našemu zavodu zaupanje!

Zamolčati ne moremo, da je nemška mestna hranilnica v Ptui bivšemu našemu tajniku na vložno knjižico na šega zavoda posodila 4000 gld., da pa ni poznala do nas toliko kolegijalnosti, da bi nas bila na katerikoli način opozorila, da je napravil naš tajnik pri njej dolg!

Na Ptui, dne 2. majnika 1898.

And. Jurca ravnatelj.

Mih. Brenčič, dr. Franc Jurtéla, Tomaž Mikl,
Simon Oščgan, dr. Jak. Ploj, Jos. Zelenik,
(147) 1 odborniki.

Moric Rauch

steklar v Celji, Rotovške ulice št. 4.

Priporoča svojo največjo zalogo vsakovrstnih steklenih in porcelanskih posod za gostilne, kavarne in dom, kakor tudi drugih steklenih izdelkov. Zalogo vsakovrstnih najfinjših oljnatih barv. Največjo izber zrcal in podob vseh velikosti v okvirji in brez njih.

Posebno pa opozarja slavno občinstvo na veliko zalogo vsakovrstnih najnovejših

svetilnic za gostilne

z izredno svetlobno jakostjo, kakor tudi od pri prostih do najkrajših namiznih in visečih svetilnic po najnižjih cenah.

Priporoča se tudi za vsakovrstna steklarska dela pri novih stavbah in sprejema vse v njegovo stroko spadajoče poprave ter jih izvršuje solidno, točno in ceno.

Posebno opozarjam tudi na svojo bogato zalogo krasnih godovnih daril po jako nizkih cenah. (124) 5—2

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljajo v lekarni pri Zrinjskem, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg 20.

Trpotčev sok nepresečno deluje pri vseh prehlajenjih dušnih organov, ter je najboljši sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobil, hripavost in vratobol. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravi v najkrajšem času dá odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevaajo. — Izmed mnogih zahval navajam tu samo naslednjo:

„Velecenjeni gospod lekarnar!

Pošljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka: potrebujem jih za moje poznanke. Jaz sem od dveh steklenic od neznoznega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočal bom ta zdravilni sok vsem prsobilnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazi naj se toraj, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo oni je pravi trpotčev sok, kateri nosi to varstveno znamko. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto na vse kraje in sicer prvi predplačilu (priračunši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil se razpošiljajo na zahtevo zastonj in poštne prosto. Lekarna pri Zrinjskem, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20. 30

Godbeni poduk

in sicer v petju, na klavirju, goslih, čelu in flauti pripravljen je podavati

Ant. Munda

(123) 3—3 učitelj v Celji, Nova ulica št. 9.

Velečastiti duhovščini in slav. občinstvu

priporoča podpisani svojo velikansko izbiro pomladanskih in poletnih oblek

kakor: vsakovrstne završnike, haveloke, cele izgotovljene salonske in moderne obleke iz najboljšega in najraznovrstnejšega blaga po najnovejših krojih za izvanredno nizke cene.

Na razpolago so sukna vseh priznanih najboljših svetovnih izdelkov.

Naročila izvrše se hitro in natanko. Uzorci blaga pošiljajo se na željo poštne prosti dom.

Jos. Hočevnar

založnik krojaških izdelkov

(118) 5 Celje, Graška cesta št. 19.

Za vinogradnike zelo koristna je knjižica:

„Peronospora ali strupena rosa“

ki v lahko umljivem jeziku na drobno razpravlja o navedeni trtni bolezni ter o načinu, kako se je iste mogoče iznebiti. Delce se dobi pri pisatelju Anton Kosi-ju, učitelju in posestniku v Središču (Štajersko) za majhni znesek 12 kr. (s poštino vred.)

Vinogradniki, omislite to knjižico svojim viničarjem; korist bo le Vaša! (120) 10

Učenca

v trgovino z mešanim blagom,

ki je izpolnil 14. leto in je čerst, sprejme takoj

Ivan Tribuč

trgovec v Mozirji.

(134) 4—2

Vinko Čamernik

kamnoseška in podobarska obrt v Ljubljani

nasproti mestne elektrarne.

Priporoča se častiti duhovščini v izvršitev umetnih in kamnoseških del kakor: altarjev, prižnic, obohajilnih miz, krstnih in kropilnih kamnov

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih grobnih spomenikov iz raznih marmorjev in granitov.

Izvršuje kompletne rodbinske rakve in spomenike.

Strugarnica marmorja z električno silo.

Obrise in proračune na zahtevanje zastoj in franko!

Tombolo

priporoča

trgovina Dragotin Hribar-ja v Celji po sledečih cenah:

proste	fine vsekane
100 kom. 1 gld. 80 kr.	100 kom. 2 gld. 60 kr.
200 " 3 " 40 "	200 " 5 " — "
500 " 8 " — "	500 " 12 " — "
	1000 " 22 " — "

Zunanja naročila izvrše se točno

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno. — Imam tudi več 100 kg. finega belega kislega zelja na prodaj.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kurtnino.

(159) 52—41 Z velespoštovanjem

Anton P. Kolenc

„Pri dobrem pastirju“!

„Ivanova jama“

romantičen del širom znane Hude luknje pri Velenju ima gotovo neprecenljivo bodočnost, ker bo zgrajena v kratkem železnica prav do nje, a vodstvo železnice obljubilo je, da dovoli skoraj gotovo postajo v poletnem času prav pred vodom v jama. Sedajni lastnik rad bi priskrbel že sedaj primeren razvitek, a ker je sam za večjo podjetnost slaboten in bolehav, išče sosesestnika, ki bi stalno bival v baraki pri jami, krčmaril in tuje sprejemal. — Oglasiti pa se zamore tudi kupec, ki ve dostojno ceniti bodočnost te štajarske Postojne pri lastniku Janez Vivod

(132) 3—2

v Dolču pri Velenju.

Najboljše za stenice, bolhe, kuhinjske golazni, mole, živalske parasite in dr.

Zacherlin

deluje čudovito! Mori kakor nobeno

drugo sredstvo — vsakovrstne žuželke, za to tudi po celem svetu kot jedino enake vrste slavno in priznano. Njegova znamenja so: 1. zapečaten steklenica, 2. ime „Zacherl“.

(65) 12—1

Celje:	Traun in Stiger	Trg Lemberg:	Franc Zupančič
„	Alojzij Walland	Laško:	Andrej Elsbacher
„	Viktor Wogg	Planina:	Lud. Schescherko
„	Milan Hočevnar	„	F. Wambrechtsteiner
„	Ferdinand Pellé	Gornji Grad:	Jakob Božić
„	Josip Matić	Poljane:	Ferd. Ivanus
„	Anton Ferjen	„	A. P. Krautendorfer
„	Friderik Jakovitsch	„	Anton Schwell
„	Fr. Rischlawy	Mozirje:	Leopold Vukič
„	Karol Gela, lekarna	Pristava:	Marija Suppanz
„	Fran Zanger	„	And. Suppanz
„	Fran Janesch	Brežice:	Fran Matheis
„	Anton Kolenc	„	Varlec & Umek
„	M. Rauscher lekarna	Zalec:	Adalb. Globočnik
„	Topoluk & Pečnik	St. Jurij:	Fran Kartin
Dobrna:	Jos. Sikošek	„	J. F. Schescherko
Basovce:	Ant. Plaskan	St. Lovrenc:	Eliza Turin
„	Josip Pauer	Smarje:	Josip Wagner
Konjice:	Jurij M. schay	„	Janez Löschnigg
Vojnik:	Fr. Zottl	St. Paul:	Norbert Zanier
Hrastnik:	Alojzija Bauerheim	Trbovlje:	Konsumno društvo
„	Konsumno društvo	„	J. M. Krammer
„	Josip Wouk	„	Fran Pollak
Ljubno:	Fr. X. Pet k	„	Rob. Stenowitz
„	Janez Filipic	Zilbica:	Janez Založnik
Sevnica:	A. Fabiani	Videm:	Ivan Novak
„	S. F. Schalk	Vitanje:	Anton Jaklin
„	Ludovik Smole	Velenje:	Karl Tischler
„	Zwenkel & Cmp.		

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.

Saatweite: 25—30 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.

Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih

s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj postavljena le jedna omara. Iz krajev, kjer se ne nahaja komisijska zaloga vzprejemajo se naročitev.

Kot sveža in pristna semena tvrdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrassystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvirne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejenji se svari.

Čas setve: Koncem februarja in marca.

Prostor za posejatev: 25—30 cm oddaljenost vrst

10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne novo pognojena.

(62) 12—9